

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d.: 16 september 2020 Agendapunt: 20
Betreft: Besluitvormend Programma: 2. Voldoende en gezond water
Portefeuillehouder: Van Velde-Oudijk
Route: DB-AB

Onderwerp

Programma Baggeren 2021-2027

Bijlagen

1. Programma Baggeren 2021-2027
2. Bijlage 13a (van het programma)
3. Bijlage 13b (van het programma)

HET ALGEMEEN BESTUUR BESLUIT:

1. het Programma Baggeren 2021-2027 vast te stellen.
 2. in de exploitatie van de begroting de volgende bedragen voor het baggeren te reserveren:
€ 2,2 miljoen (2021), € 2,2 miljoen (2022), € 2,3 miljoen (2023), € 2,3 miljoen (2024),
€ 2,4 miljoen (2025), € 2,3 miljoen (2026) en € 2,5 miljoen (2027).
-

Inleiding

De concrete aanleiding voor het nieuwe uitvoeringsprogramma is dat de programmering van de baggerwerken bijna is verlopen. Er was een uitvoeringsprogramma baggeren voor 2018-2019 en nog een adhoc-programma voor dit jaar.

In het bestuursakkoord 2019-2023 is als belangrijke doelstelling opgenomen dat het watersysteem zo wordt ingericht dat het systeem robuust, toekomst- en klimaatbestendig is. Daarvoor is het nodig de *Basis op orde* te hebben. Medio 2019 is in opdracht van het Dagelijks Bestuur aan de hand van verschillende scenario's in beeld gebracht wat daarvoor bij benadering aan financiële middelen nodig is. Op 16 oktober 2019 zijn deze verschillende scenario's aan het AB gepresenteerd.

Het programma dat hier voor u ligt, is de concrete uitwerking van het scenario 'Stapsgewijs' voor het baggeren dat vorig jaar aan het Algemeen Bestuur is voorgesteld.

Beoogd effect

Een (nieuwe) efficiënte baggerprogrammering draagt bij aan een robuust, toekomst- en klimaatbestendig watersysteem. Daarbij wordt voldaan aan de eisen, die er vanuit de functie en voor wat betreft de NBW-normen (Nationaal Bestuursakkoord Water) aan worden gesteld.

Argumenten

1.1 en 2.1 Want dit sluit aan bij eerdere toezeggingen aan het AB.

In de info AB-vergadering van 16 oktober 2019 zijn verschillende financiële scenario's aan het Algemeen Bestuur gepresenteerd. In de AB-vergadering er op volgend (van 30 oktober) is door de portefeuillehouder toegezegd om voor 2020 de werkvoorraad voor het baggeren niet verder te laten oplopen (de jaarlijkse slibaanwas te baggeren) en in 2020 een meerjaren uitvoeringsprogramma baggeren voor de komende jaren op te stellen.

1.2 Het Programma Baggeren 2021-2027 sluit aan op het in 2019 gesloten bestuursakkoord, waarin het volgende is opgenomen:

“Het Waterbeheerprogramma is voor ons het belangrijkste beleidsdocument en het bestrijkt een periode van zes jaar. De uitwerking van onze ambitie en doelen uit dit bestuursakkoord willen we vooral koppelen aan het maken van het nieuwe Waterbeheerprogramma voor de periode 2022-2027. Dat willen we doen samen met het gehele algemeen bestuur. In de komende twee jaar bereiden wij dit programma actief voor”.

1.3 Het huidige uitvoeringsprogramma loopt eind dit jaar af.

Het uitvoeringsprogramma baggeren zal eind dit jaar aflopen. Kortom het werk moet opnieuw worden ingepland en georganiseerd en daar is een nieuw programma (met planning en bijbehorend budget) voor nodig.

1.4 Met behulp van het nieuwe programma worden de watergangen ‘risico-gestuurd’ gebaggerd en de financiële middelen zo effectief mogelijk ingezet.

Op basis van urgentie is geprioriteerd voor het baggeren. In het nieuwe programma zijn duidelijke uitgangspunten en harde criteria geformuleerd wanneer baggeren géén uitstel meer verdraagt. Deze criteria vormen het uitgangspunt voor het nieuwe programma en betreffen de volgende:

- voldoende doorvoercapaciteit (aan- en afvoer) van het watersysteem;
- voldoende toegankelijkheid voor de recreatievaart;
- een goede waterkwaliteit (Kader Richtlijn Water);
- en robuustheid voor wat betreft klimaatadaptatie.

Aan de hand van berekende baggervolumes en kentallen (voor verwerkingskosten van de bagger) hebben we de kosten van het baggeren per watergang ingeschat. Alleen de watergangen die voldoen aan een of meer van de bovenstaande criteria worden gebaggerd. De watergangen waar knelpunten zijn, hebben in het nieuwe programma de hoogste prioriteit.

2.2 Door het budget voor het baggeren voor een langere periode vast te leggen is mogelijk koppelkansen te realiseren (en kosten te besparen).

Om 'werk met werk' te maken is intensieve en vroegtijdige afstemming met onze omgevingspartners nodig. Programma's moeten niet te rigide zijn, want er kunnen zich koppelkansen (samenloop) voordoen en dan moet het mogelijk zijn om daar op te acteren. Voorwaarde is wel dat programma's een langere periode (van minstens 5 jaar) beslaan en (financiële) toezeggingen kunnen worden waar gemaakt.

2.3 Door het budget voor het baggeren voor een langere periode vast te leggen is het mogelijk efficiënter aan te besteden.

Als gevolg van de PFAS-crisis zijn vorig jaar veel baggeraars zonder opdrachten komen te zitten en in zwaar weer terecht gekomen. Die willen ongetwijfeld graag op onze werken inschrijven. Nu het er op lijkt dat op dit moment de markt voor het baggeren een 'kopers' markt is, is het interessant om tegen een gunstige marktprijs clusters van meerdere watergangen in één keer aan te besteden en grootschalig 'in te kopen'.

Risico's & Kanttekeningen

1.1 We baggeren ‘risicogestuurd’ op basis van harde criteria en doen niet meer dan strikt noodzakelijk is.

Met dit nieuwe programma voor het baggeren gaan we 'scherp aan de wind zeilen'. We gaan zo efficiënt mogelijk met financiële middelen om en baggeren alleen daar waar het echt noodzakelijk is. Dit is op locaties waar de doorvoercapaciteit beperkt is, de vaarweg onvoldoende diep is of waterkwaliteit in het geding is, de watergang niet klimaat robuust is. Uit hydrologische modelberekeningen blijkt dat veel watergangen in ons watersysteem over-gedimensioneerd zijn. Voor die over-gedimensioneerde watergangen kiezen we er zelfs voor om iets in te teren op de

buffercapaciteit voor zover dat voor wat betreft de aan- en afvoerfunctie verantwoord is. Dat zorgt ervoor dat er minder budget nodig is dan we vooraf in 2019 hadden ingeschat.

Met een gericht maatregelenpakket dat is opgenomen in het programma, kunnen we de mogelijke risico's van deze nieuwe manier van werken beheersen.

2.1 Het Programma Baggeren moet voor wat betreft de volgorde van uitvoering niet te rigide zijn.

Er kunnen zich komende jaren nieuwe koppelkansen voordoen. Denk daarbij aan samenloop met programma's voor keringen en beschoeiingen of projecten van omgevingspartners. Voorwaarde om dergelijke (financieel voordelige) koppelkansen te kunnen benutten is dan wel dat het meerjarig budget vast ligt zodat ook lange termijn afspraken mogelijk zijn. Daarom zullen we vanuit het 'baggeren' jaarlijks bezien of (kleine) aanpassingen van het programma voor het baggeren wenselijk zijn.

2.2 Er moet rekening worden gehouden met een onnauwkeurigheidsmarge (ca. + 20%) voor de met de Bagger Volume Module berekende slibvolumes (en daaruit afgeleide bedragen).

Komende jaren zullen we systematisch de door de BVM geprognosticeerde slibvolumes gaan vergelijken met de tijdens de uitvoering werkelijk gebaggerde volumes. Deze gegevens zullen we benutten voor het optimaliseren van de BVM. Vlak voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering van een project worden de te baggeren slibvolumes zo nauwkeurig mogelijk ingepeild.

Financiën

De in het uitvoeringsprogramma opgevoerde jaarbedragen komen overeen met de bedragen zoals in de begroting 2020 inclusief meerjarenraming. En daarnaast worden de bedragen vastgelegd in de begroting 2021.

Communicatie

Het Programma Baggeren 2021-2027 wordt nadat het in de AB-vergadering van 16 september is vastgesteld op onze website geplaatst. Daarnaast wordt het programma verzonden naar beide provincies en alle gemeenten in ons beheersgebied maar ook naar Landschapsbeheer Groningen en Drenthe.

Uitvoering

Zie planning in het Programma baggeren 2021-2027.